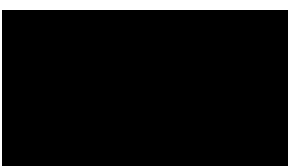

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Zdrowia Publicznego

ZPP.055.19.2026.EB
Warszawa, 27 lipca 2026

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję z dnia 21 maja 2026 roku w sprawie podjęcia działań zmierzających do zwiększenia dostępności ochrony zdrowia psychicznego, poprawy profilaktyki depresji, rozwoju psychiatrii psychoterapii oraz zwiększenia świadomości społecznej we wskazanym zakresie, Departament Zdrowia Publicznego prosi o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie należy wskazać, iż w celu poprawy dostępu do właściwej opieki psychiatrycznej Ministerstwo Zdrowia opracowało kompleksową reformę systemu ochrony zdrowia psychicznego, zarówno dla osób dorosłych jak i dla dzieci i młodzieży.

W zakresie ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, kompleksowa reforma systemu oparta została o trzy poziomy referencyjne opieki.

I poziom referencyjny stanowią ośrodki/zespoły środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. Aktualnie na terenie Polski działa już **540** ośrodków. Młodzi pacjenci mogą skorzystać z oferty tych placówek tj. pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej oraz terapii środowiskowej, bezpłatnie i bez skierowania. W ośrodkach tych pomoc mogą uzyskać osoby, które nie potrzebują diagnozy psychiatrycznej lub farmakoterapii.

Poza ośrodkami I poziomu, działają już także ośrodki **II poziomu** (Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży) gdzie pracuje lekarz psychiatra, a pacjenci wymagający bardziej intensywnej opieki mogą skorzystać ze świadczeń w ramach oddziału dziennego. Aktualnie funkcjonuje **195** takich placówek.

W ramach **III poziomu** referencyjności działają Ośrodki wysokospecjalistycznej całodobowej opieki psychiatrycznej. Aktualnie jest to **37** oddziałów.

W zakresie poprawy dostępności do świadczeń opieki psychiatrycznej, Ministerstwo Zdrowia prowadzi także działania na rzecz zapewnienia wysoko wykwalifikowanej kadry z zakresu opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą. Aktualnie psychiatria dzieci i młodzieży jest wpisana na listę dziedzin priorytetowych, a więc podjęcie kształcenia w tej dziedzinie jest premiowane finansowo oraz przewidziane są dodatkowe miejsca na rezydentury. Ponadto do 2027 roku zaplanowano wykształcenie co najmniej 1200 nowych specjalistów, którzy uzyskają kwalifikacje w zakresie psychoterapii dzieci i młodzieży, psychologii klinicznej lub terapii środowiskowej dzieci i młodzieży. Szkolenia realizowane są w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2024 roku Ministerstwo Zdrowia rozpoczęło również działania mające na celu zapewnienie możliwości przeprowadzenia inwestycji w obszarze psychiatrii (zarówno dla dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych). W sumie na ten cel przeznaczonych zostało 3 mld zł. Ze środków Funduszu Medycznego w ramach Subfunduszu infrastruktury strategicznej ogłoszony został konkurs na wsparcie i dofinansowanie zadań polegających na budowie, przebudowie, modernizacji lub doposażeniu infrastruktury podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. Także w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS) zaplanowano m. in. działania dotyczące wsparcia obszaru psychiatrii, w tym psychiatrii dzieci i młodzieży. Celem programu jest wsparcie w zakresie inwestycji na infrastrukturę, sprzęt i wyposażenie dla wszystkich trzech poziomów referencyjnych w opiece psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży.

W zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla dorosłych, dorośli pacjenci mają prawo skorzystać ze świadczeń zdrowotnych udzielanych w **Centrach Zdrowia Psychicznego (CZP)**. To miejsce, w którym można uzyskać natychmiastową, bezpłatną pomoc w związku z problemami ze zdrowiem psychicznym przez całą dobę, bez konieczności posiadania skierowania lub wcześniejszego umawiania wizyty. To kompleksowa, skoordynowana i bliska miejscu zamieszkania pomoc, która zwiększa szanse na szybki powrót do równowagi i trwałe wzmocnienie zdrowia psychicznego.

Miejscem pierwszego kontaktu pacjenta z CZP jest Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny (PZK). Zadaniem PZK jest:

1. udzielanie informacji o zakresie działania centrum i możliwości uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej;

2. przeprowadzenie wstępnej oceny potrzeb zdrowotnych osób zgłaszających się do PZK, uzgodnienie wstępnego planu postępowania terapeutycznego oraz udzielenie możliwego wsparcia w zakresie ustalonych potrzeb;
3. uzgodnienie terminu przyjęcia i wskazanie miejsca uzyskania niezbędnego świadczenia psychiatrycznego, w przypadkach pilnych nie później niż 72 godziny od zgłoszenia;
4. w przypadkach tego wymagających wskazanie miejsca uzyskania niezbędnego świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
5. udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Pilotaż CZP prowadzony jest na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego (dalej: „rozporządzenie pilotażowe”). Jego celem jest przetestowanie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej opartego na centrach zdrowia psychicznego, w rozumieniu art. 5a ustawy z dnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego w aspektach organizacyjnych, finansowania, jakości oraz dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Model środowiskowy poprzez udzielanie świadczeń zdrowotnych blisko miejsca zamieszkania umożliwia prowadzenie procesu terapeutycznego w sposób adekwatny do potrzeb pacjentów, pozwala na wczesne wykrywanie kryzysów psychicznych, może przyczynić się do zwiększenia efektów terapeutycznych, jak również zapobiega zjawisku stygmatyzacji pacjentów.

Załącznik nr 1 do rozporządzenia pilotażowego wskazuje 129 realizatorów programu, z którymi właściwy oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia podpisuje stosowane umowy na udzielanie świadczeń zdrowotnych w ramach programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego. W dniu 1 stycznia 2026 r. podpisano umowę z kolejnym realizatorem programu, w związku z tym obecnie funkcjonuje 118 Centrów Zdrowia Psychicznego, które obejmują działaniem ponad 50 % dorosłej populacji Polski.

W odniesieniu do rozwoju programów profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie zdrowia psychicznego, Ministerstwo Zdrowia wskazuje, że działania na rzecz zdrowia psychicznego, w tym zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, są w Polsce realizowane m.in. w ramach Narodowego Programu Zdrowia (NPZ). Obecnie w Ministerstwie trwają prace nad kolejną edycją NPZ na lata 2027-2036.

W ramach projektu Narodowego Programu Zdrowia na lata 2027-2036 przewiduje się realizację działań edukacyjnych, profilaktycznych i promocyjnych dotyczących zdrowia

psychicznego. Program zakłada kontynuację i rozwój przedsięwzięć służących promocji zdrowia psychicznego, profilaktyce zaburzeń psychicznych oraz wsparciu osób doświadczających kryzysów psychicznych. Planowane są również działania mające na celu zwiększenie dostępności skutecznych form pomocy, wzmacnianie współpracy międzysektorowej oraz podnoszenie kompetencji osób zaangażowanych w udzielanie wsparcia.

Szczególne znaczenie przypisano działaniom na rzecz zapobiegania samobójstwom i próbom samobójczym, w tym wczesnemu rozpoznawaniu osób zagrożonych kryzysem psychicznym, zwiększaniu dostępności pomocy psychologicznej i psychiatrycznej oraz prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych zwiększających świadomość społeczną w zakresie zdrowia psychicznego. Program obejmuje również działania wspierające odporność psychiczną społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy na temat czynników ryzyka, czynników chroniących i dostępnych form wsparcia.

Ponadto, planowane jest dalsze finansowanie i rozwijanie bezpłatnej i całodobowej pomocy psychologicznej, w ramach Centrów Wsparcia. Centra zapewniają szybki kontakt z wykwalifikowanymi specjalistami oraz doraźną interwencję, której celem jest stabilizacja sytuacji i zapobieganie eskalacji kryzysu, w tym zachowaniom samobójczym. W ramach Centrów wsparcia funkcjonują:

1. Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży w Kryzysie Psychicznym – 116 111, prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę;
2. Telefon wsparcia dla osób dorosłych w kryzysie psychicznym, tj.:
 - a) 800 70 2222 – Centrum Wsparcia dla Osób Dorosłych w Kryzysie Psychicznym,
 - b) 800 70 2430 – Linia Wsparcia dla Funkcjonariuszy i Pracowników Służb Mundurowych, Ratownictwa Medycznego oraz ich Rodzin,

- prowadzone przez Fundację ITAKA – Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych.

W kwestii zwiększenia dostępności pomocy psychologicznej dla seniorów, Ministerstwo Zdrowia zaplanowało następujące działania:

- Przygotowane zostały założenia konkursu „Wsparcie psychologiczne dla opiekunów nieformalnych osób starszych”, ogłoszonego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS). Wybrane projekty skierowane są do osób sprawujących opiekę nad seniorami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym nad osobami z chorobami otępiennymi. W ramach projektów uczestnicy otrzymają grupowe i indywidualne wsparcie psychologiczne, obejmujące m.in. psychoedukację, naukę radzenia sobie

ze stresem, przeciwdziałanie przeciążeniu opiekunów oraz profilaktykę zaburzeń nastroju.

- W ramach FERS trwa obecnie nabór wniosków w konkursie „Standard świadczenia dziennego dla osób z otępieniem”. Jego celem jest przetestowanie nowego modelu dziennego wsparcia dla osób dorosłych z otępieniem o nasileniu lekkim i umiarkowanym oraz objęcie wsparciem edukacyjnym ich opiekunów nieformalnych. Konkurs ma na celu wypracowanie modelu opieki, który pomoże osobom z otępieniem jak najdłużej zachować samodzielność i dobrą jakość życia, a jednocześnie zwiększy wiedzę i kompetencje ich opiekunów w zakresie sprawowania codziennej opieki i rozumienia przebiegu choroby. Projekty realizowane w ramach konkursu będą obejmowały testowanie standardu świadczenia, ocenę jego skuteczności oraz przygotowanie rekomendacji dotyczących docelowego modelu opieki, który w przyszłości będzie mógł zostać wdrożony do systemu publicznej opieki zdrowotnej.

Dodatkowo należy wskazać, że od 1 października 2025 r. funkcjonuje bezpłatna **Infolinia dla osób z chorobami otępiennymi oraz ich opiekunów**, uruchomiona w ramach projektu współfinansowanego z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Infolinia prowadzona jest przez Rzecznika Praw Pacjenta we współpracy z Alzheimer Polska. Pod numerem **800 201 801** osoby chore na chorobę Alzheimera oraz inne choroby otępienne, a także ich opiekunowie, mogą uzyskać kompleksowe informacje dotyczące ścieżki diagnostycznej, przebiegu choroby i jej objawów, jak również dostępnych form wsparcia oferowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe. Infolinia zapewnia również pomoc w sytuacjach kryzysowych oraz wsparcie doradcze w podejmowaniu decyzji dotyczących sytuacji życiowej i prawnej osób chorych. Szczegółowe informacje na temat jej funkcjonowania dostępne są na stronie internetowej Rzecznika Praw Pacjenta pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rpp/helpline>.

Z wyrazami szacunku

Kuba Sękowski
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/